

Leonidas Aretakis

Rysk statsvetare: "Det mest idiotiska kriget i landets historia"

Ur *Flamman* 8 juni 2023

Grigorij Borisovitj Judin, även känd som Greg Judin, är en rysk statsvetare och sociolog. Judin är expert på opinion och opinionsundersökningar i Ryssland. Han är krönikör för tidningen *Vedomosti* och nättidningen *Republic*, samt webbplatsen *Proekt*. Han har även skrivit för *Open Democracy*.*

Den ryska statsvetaren *Greg Judin* har slagits medvetlös för sin fredsaktivism – ändå fortsätter han att protestera. Han besökte *Flammans* redaktion för ett poddsamtal om det ryska motståndet.

Dagen efter Putins invasion av Ukraina publicerade *Flamman* en text av den ryska politiska filosofen och aktivisten Greg Judin, som dömde ut kriget som det mest "vetlösa" i Rysslands historia. Några dagar senare greps han och slogs medvetlös av polis under en antikrigsdemonstration i Moskva.

På en resa genom Stockholm tittar han förbi *Flammans* redaktion för en intervju. Han är lång, välartikulerad, och vill inte höra ett ord om att han är modig.

– Det var inte bara en brutal invasion av ett grannland, utan av en kulturellt närstående nation som vi delar en lång historia med. Dessutom riktades invasionen i stort sett mot hela världen – inte för att den nödvändigtvis fördömde den, men handlingen var idiotisk då den isolerade Ryssland från det kulturområde som det hör hemma i.

Han säger att Vladimir Putin inte har någon som helst chans att vinna kriget.

– Det finns inte ens någon förståelse av hur en seger ska definieras. Kriget har inte bara förstört relationen till ukrainarna, utan även till alla grannländer. Tidigare talades det om ett "slaviskt broderskap", men vad återstår av det efter den här invasionen? Kriget kommer att ha katastrofala konsekvenser för mitt land. Det är verkligen det mest idiotiska kriget i landets historia.

Så håller befolkningen med om det, eller sväljer de propagandan? Enligt Greg Judin är frågan felställd.

– Det första man måste förstå är att Ryssland är ett djupt avpolitiserat samhälle. Folk vill inte ha någonting med politik att göra. Om du vill förstöra en fest i Ryssland så kan du börja prata politik.

Det här skedde inte över en natt utan var en viktig del av Putins politik.

– Så fort Putin vann makten började han odla en nihilistisk inställning till politiken, och han lyckades. Det är en del av hans nyliberala kurs där ekonomin prioriteras över politiken, och allt som betyder något är pengarna på fickan – allt annat är värdelöst. Så om du frågar mig om ryssar tycker si eller så blir mitt svar: de bryr sig inte.

Greg Judin satt även fängslad 2011, när han protesterade mot Putins grundlagsändring som skulle låta honom sitta en tredje presidentperiod – och därmed cementera sin egen makt. Han beskriver detta som en "brytpunkt", när det var en öppen fråga om Ryssland skulle fortsätta med allmänna val eller bli en diktatur.

---

* Översatt från engelska Wikipedia: https://en.wikipedia.org/wiki/Grigory_Yudin

– Det som händer nu är resultatet av vad som hände då. Det var då han konsoliderade sitt monarkiska styre.

Jag ber Judin kartlägga hur den ryska vänstern och freds rörelsen ser ut.

– För det första har de officiella partierna ingen betydelse. Formellt sett har vi ett flerparti-system men i själva verket styrs de alla från Kreml. De finansieras till och med därifrån. De har kuratorer på presidentkontoret som övervakar deras uttalanden och beteende.

Den ryske statsvetaren Greg Judin har gripits och misshandlats för sin aktivism. Han berättar om det ryska motståndet mot Putins regim i det senaste avsnittet av Flammans podd Norrskenet. Foto: *Flamman*.

Detta kallas för den "systemiska oppositionen".

– Systemets gränser är väldigt tydligt definierade. Om du anser att Vladimir Putin ska få styra så länge han vill, då får du verka inom systemet. Annars utesluts du omedelbart. Så det vi pratar om nu är den "antisystemiska oppositionen".

Men där utanför är det oerhört svårt att formalisera sig som organisation. Alla ansökningar om att bilda ett parti avslås, och man blir omedelbart måltavla för den hemliga polisen, förklarar Judin.

– Så genom åren har folk lärt sig att institutionalisera sin aktivism på till synes apolitiska sätt. Den ideella organisationen Memorial är ett exempel på det – de spelar en viktig kultur-funktion genom att bevara minnet av Sovjetunionens brott, vilket inte är strikt politiskt. Men de har uppenbarligen politiska sympatier, och så fort du intar någon sorts självständig politisk position är du slut.

En annan väg är att etablera organisationer med endast delvis politisk agenda som Aleksej Navalnyjs stiftelse mot korruption, som förvandlades till en politisk rörelse och ett proto-parti. De flesta rörelser utanför systemet är antingen vänster eller liberala, då högern inte har samma problem med den politik som bedrivs inom systemet.

Vissa aktörer har lärt sig att spela inom systemets begränsningar. Bland annat använder de "smart röstande" där alla oppositionella samlas bakom en enda kandidat, så att valet blir en omröstning för eller emot det styrande partiet. Detta har dock blivit svårare, och i april 2022

avslöjades det att både Apple och Google på Putins order censurerade Navalnyjs listor över föreslagna kandidater.

Andra försöker luckra upp gränsen mellan den politik som förs inom och utanför systemet, [som den demokratiska socialisten Mikhail Lobanov](#) (intervjuad i *Flamman* nummer 49/2021).

– Till slut blev denna strategi väldigt farlig för Kreml. Systemet blev så instängt att det till och med i systempartierna började uppstå ett motstånd som ibland hade effekt. Till exempel 2019 när Navalnyj och andra använde den smarta omröstningsstrategin, vilket oftast innebar att man röstade på kommunistpartiets kandidat. Vad Lobanov gjorde var att kombinera den kvardröjande respekten för Sovjetsystemet med intresset bland unga för nya vänsterrörelser, en allians som framstod som mycket farlig för styret.

Redan före kriget hårdnade stämningen i Ryssland, med förbudet mot Navalnyjs rörelse och nedstängningen av Memorial. Det senare handlade inte främst om att de grävde fram brott under Stalineran, utan att de upprätthöll kapaciteten för politisk organisering utanför systemet.

– Alla försök till kollektiv handling stoppas omedelbart. Intressant nog gäller det även rörelser som stödjer regeringen. Även de är farliga! Inför kriget arrangerades en demonstration av militärer för att visa att det ryska folket stödjer invasionen. Dessa människor blev omedelbart arresterade. Det är så denna regim fungerar. Den gör allt för att avpolitiserat samhället. Alla initiativ riskerar att leda över i att självständiga tankar formuleras.

Därför ser Greg Judin Ryssland som ett extremt exempel på den nyliberala politiska logiken.

– Allt som överskrider ens privata ekonomiska intresse betraktas med misstänksamhet. För vem i hela friden bryr sig om andra människor?

Denna inställning kan dock vara på väg att ändras. I en enkätundersökning som Judins universitet genomförde bland unga ryssar frågade de: ”Vilket land borde vara en förebild för Ryssland?” De flesta svarade att det inte spelar någon roll, för att inget ändå kommer att förändras. Men på andra plats kom Sverige.

– Sverige är förstås en symbol – för mer solidaritet, engagemang och respekt mellan människor. Så det finns önskemål om det. Alla vill egentligen ta hand om varandra och styra över sitt eget land, så den här situationen kommer inte att hålla för alltid. Den här klyftan mellan generationerna gör att jag i slutändan är hoppfull.

OBS: Lyssna på hela intervjun: soundcloud.com/norrskenetpodd

Lästips:

[Greg Judin: Putin har startat det mest vettlösa kriget någonsin](#) (*Flamman* 25 februari 2022)

Judin refereras även i artikeln ”Putin alltmer klämd efter bakslagen i Ukraina” i samlingen [Ryssland: De ekonomiska sanktionerna och Putins ställning](#) och i slutet av artikeln [I Ryssland tjänar segern 1945 kulten av ett krig utan slut](#)